

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 219/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť maloletého M. K., B., zastúpeného zákonnou zástupkyňou Ing. S. K., B., právne zastúpeného advokátom JUDr. L. S., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 175/2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletého M. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2009 doručená sťažnosť maloletého M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného zákonnou zástupkyňou Ing. S. K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod spis. zn. 5 C 175/2008.

2. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy došlo tým, že „*súd (okresný súd, pozn.) nezabezpečil zverejnenie rozvrhu práce na rok 2008, vrátane všetkých dodatkov k rozvrhu práce (v zmysle usmernenia ministerstva) na internetovej stránke ministerstva*“. Sťažovateľ na podporu svojej argumentácie poukazuje na ustanovenie § 52 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ustanovenie § 11 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 118/2005 Z. z. o náležitostiach rozvrhu práce v znení neskorších predpisov, ktoré stanovujú predsedovi súdu povinnosť vydať rozvrh práce s uvedením pripomienok a výhrad sudcovskej rady bezodkladne po jeho prerokovaní v sudcovskej rade, najneskôr však do 15. decembra kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý je rozvrh práce určený. Predseda súdu je zároveň povinný v takto určenej lehote zverejniť rozvrh práce na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že zo strany okresného súdu uvedená povinnosť splnená nebola, čím došlo k porušeniu označeného základného práva.

3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ v podstatnom uvádza: «*Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky okrem iného vyplýva, že „Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu*“. (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 26/1994 z 10. 05. 1994 uverejnený pod č. 2/1994 v ZNaU). Ako vyplýva z pripojených príloh „Výzva zo dňa 08. 04. 2009“ (č. l. 70) a „Výzva zo dňa 19. 06. 2009“

(č. l. 84), v zmysle ktorých požaduje súd pod následkom zastavenia konania doloženie plnomocenstva udeleného mal. M. K., nar. 26. 03. 1997 zákonnej zástupkyňi Ing. S. K., matke maloletého, je postup súdu poznačený absenciou legitímnosti konania, v jeho samotnej podstate nezlučiteľného so zákonom. V prípade naplnenia avizovanej hrozby (č. l. 70), osobitne ešte raz, teda opakovane zdôraznenej (č. l. 84), evokuje jediný záver, výrazom ktorého je odmietnutie spravodlivosti.»

4. Napokon sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu s nasledovným odôvodnením: «Po „pridelení“ veci na nadobúdajúcom súde JUDr. M. U. ako zákonnému sudcovi (č. l. 65), bolo dňa 18.03.2008 (č. l. 66) rozhodnuté v zmysle dodatku č. 2 rozvrhu práce, účinného dňom 19. 03. 2008, o pridelení veci JUDr. P. R., ako zákonnému sudcovi ...

Atrahujúc od nápadu samotného návrhu na tzv. odovzdávajúci súd, bola vec pridelená v zmysle rozvrhu práce a vygenerovaná elektronickou podateľňou zákonnej sudkyňi JUDr. M. U. (č. l. 65). Predpoklad stanovený § 18e ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení zákona 511/2007 Z. z., účinného od 1.01.2008, že „Poverený sudca nadobúdajúceho súdu vydá rozvrh práce nadobúdajúceho súdu na rok 2008 najneskôr do 15. januára 2008.“ nebol naplnený, ako to vyplýva aj z pripojenej prílohy „Rozvrh práce Okresného súdu Pezinok“. V zmysle § 18e ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení zákona 511/2007 Z. z. „Do vydania rozvrhu práce sa pri pridelení vecí samosudcom a senátom nadobúdajúceho súdu postupuje podľa osobitného predpisu.“ Uvedené v zásade (odhliadnúc od už uvedeného nerešpektovania zákonom stanovenej lehoty) vzhľadom na obsadenosť nadobúdajúceho súdu platilo, čo vyplýva aj zo samotného spisu, konkrétne na č. l. 65.

Aj keď nerešpektovanie ústavou garantovaného práva na informácie (sub 1) neumožňuje zodpovedajúci záver, podozrenie hraničiace s istotou nadobudnuté oboznámením sa s pripojenými prílohami

- Zmena rozvrhu práce č. 6 (ods. 13 týkajúci sa JUDr. P. R.)
- Zmena rozvrhu práce č. 7 (ods. 2 týkajúci sa JUDr. P. R.)
- Zmena rozvrhu práce č. 8 (ods. 1 a 6 týkajúci sa spisovej kancelárie a nápadu)

- *Zmena rozvrhu práce č. 11 (čl. II. a III. týkajúce sa JUDr. P. R.), ako aj obsahom spisu, s prihliadnutím na č. l. 66, 67 a 68, nás vedie k záveru, že došlo k porušeniu ústavou garantovaného práva na zákonného sudcu.»*

5. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil: „*1. Základné právo mal. M. K., zastúpeného zákonnou zástupkyňou Ing. S. K. na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na okresnom súde v Pezinku pod sp. zn. 5C 175/2008 v období po 1.1.2008 porušené bolo.*

2. Okresnému súdu v Pezinku prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 175/2008 konať bez nedôvodného vyžadovania plnomocenstva udeleného maloletým účastníkom konania.

3. Okresný súd v Pezinku je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia... “

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. Už citované ustanovenie zákona o ústavnom súde je vyjadrením ústavnej zásady subsidiarity konania o ústavných sťažnostiach zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy. Ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť výlučnou úlohou ústavného súdu, ten v tejto súvislosti predstavuje inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že namietané porušenie označených základných práv postupom okresného súdu ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je predčasné, pretože sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpal opravné prostriedky a iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu základných práv účinne poskytuje.

12. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že neodôvodnene vyžadoval splnomocnenie od maloletého účastníka pre jeho zákonného zástupcu pod sankciou zastavenia konania. Ústavný súd k tomu konštatuje, že je len úvahou sťažovateľa, ako by postupoval príslušný súd v prípade nedoloženia požadovanej plnej moci. Sťažovateľom predpokladané zastavenie konania z dôvodu nepredloženia plnej moci je len hypotetickým následkom.

13. Ústavný súd však neposudzuje, či by určitý budúci postup orgánu, prípadne súdu mohol viesť k porušeniu niektorého zo základných práv, ale môže preskúmať len taký následok, ktorý skutočne nastal (podobne III. ÚS 324/05, IV. ÚS 351/09).

14. V súlade s už uvedeným ústavný súd uvádza, že proti eventuálnemu uzneseniu okresného súdu o zastavení konania by sťažovateľ mal možnosť podať riadny opravný prostriedok. Vydanie rozhodnutia a využitie opravných prostriedkov je nevyhnutným predpokladom daným § 53 zákona o ústavnom súde na prijatie návrhu na ďalšie konanie a meritórne rozhodnutie. Vzhľadom na to, že tieto predpoklady neboli naplnené, ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre jej neprípustnosť.

15. K namietanému porušeniu základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy ústavný súd obdobne uvádza, že nesprávne obsadenie okresného súdu je odvolacím dôvodom (ale aj dovolacím) podľa ustanovenia § 205 ods. 2 v spojitosti s ustanovením § 221 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Aj v tomto prípade ešte rozhodnutie okresného súdu nebolo vydané, a teda sťažovateľ nevyčerpal všetky právne a opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu označeného práva účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený. Ústavný súd preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť.

16. V záujme presvedčivosti tohto uznesenia a reagujúc na námietky sťažovateľa obsiahnuté v sťažnosti ústavný súd stručne dodáva, že je daný aj ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti, a to pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Poukazuje pritom na ustálenú judikatúru, podľa ktorej zákonným sudcom je sudca, ktorý spĺňa zákonom ustanovené

podmienky na funkciu sudcu. Z relevantnej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy zásadne treba považovať toho, kto bol určený na prerokovávanie vecí v súlade s rozvrhom práce súdu (II. ÚS 47/99, III. ÚS 202/02). Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelených vecí (resp. agendy) na iného sudcu pre dôvody uvedené v právnom predpise, tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené, treba takisto považovať za zákonných sudcov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Postup predsedu súdu ako orgánu štátnej správy súdov, ktorý je v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, nemožno preto bez ďalšieho hodnotiť ako porušenie základného práva účastníka súdneho konania podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (II. ÚS 87/01, II. ÚS 118/02 a II. ÚS 119/02, III. ÚS 90/02).

17. K odôvodneniu sťažnosti, v ktorej sťažovateľ vyvodzuje porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy na základe nesplnenia povinnosti zverejniť rozvrh práce na internetových stránkach, ústavný súd dodáva, že takáto námietka je nedostatočná; pre posúdenie zákonnosti obsadenia súdu nie je rozhodujúci moment zverejnenia rozvrhu práce na internete, ale jeho vydanie po zákonom prerokovaní v sudcovskej rade.

18. Sťažovateľ napokon v sťažnosti poukazuje na to, že nezverejnením rozvrhu práce na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky došlo priamo k porušeniu označeného základného práva na slobodu prejavu a práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy.

19. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ neuskutočnil žiaden ďalší úkon a nevyužil žiadny iný právny prostriedok na oboznámenie sa s rozvrhom práce okresného súdu. Sťažovateľovi je pritom daná možnosť požadovať informácie o rozvrhu práce aj na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

20. Oneskorené zverejnenie rozvrhu práce na internetových stránkach nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na informácie podľa čl. 26

ods. 1 ústavy. Ani v tomto prípade sťažovateľ nevyčerpal všetky iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, a preto bolo potrebné podľa § 53 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010